

2017-04-19

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2016/615

Lek- och aktivitetsplan

Förslag till beslut

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden

1. Lek-och aktivitetsplanen antas.

Ärendet i korthet

Stockholmsregionen expanderar och som en del av detta ansvar har kommunen påbörjat byggandet av en regional stadskärna i Barkarby-Jakobsberg. Framtagen lek- och aktivitetsplan är ett planeringsinstrument och en kunskapskälla för att åstadkomma både en sammanhållande tät struktur med utrymme för lek och aktivitet samt inkluderande mötesplatser jämnt fördelade över hela kommunen.

Planen har utarbetats genom samarbete över förvaltningsgränser, information från kommunens dialogforum för skolelever, enkätsvar från pedagoger samt studier av forskningsresultat. Andra kommuners lekprogram och policys har använts som inspiration till att ta fram en nutida, realistisk plan.

Lek- och aktivitetsplanen är en del av att förverkliga kommunens övergripande målet ”Ett hållbart Järfälla” som redovisas i översiktsplanen ”Järfälla – nu till 203

Lek- och aktivitetsplanen ska aktualitetsprövas vid varje ny mandatperiod

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2017-04-19
2. Lek- och aktivitetsplan, Järfälla kommun, 2017-04-25
3. Bilaga 1 Analys av bristområden 2016 och efter genomförd plan
4. Bilaga 2 Ekonomi – strategi, prioriteringar, budget och drift 2017-2021

Bakgrund

Järfälla är en mälarnära kommun med stora friområden, och god tillgång på bostadsnära natur men något sämre med parker, speciellt gäller det centrala Jakobsberg och vissa villaområden. Under kommunens stora utbyggnad under 1960- och 1970-talet genomfördes en modernistisk stadsplanering där natur, ljus och luft var ledord. I denna anda byggdes friliggande förskolor med stora gårdar och många skolor placerades i direkt anslutning till parker och natur. Barn lekte i sin närmiljö och en stor mängd lekplatser planerades och förlades i gröna stråk mellan bebyggelsen.

Global klimatanpassning, kollektiva resor och resurshushållning är nya ledord i samhällsplaneringen. Därmed förtätas städer och friytor minskas.

Idag efterfrågas mer komplexa och variationsrika lek- och aktivitetsmiljöer som vänder sig till både yngre och äldre barn, unga och vuxna. Utvecklingen av modernare lek- och aktivitetsplatser i rätt lägen har resulterat i en stor ökning av antalet besökare samt gett möjlighet för boende från olika områden och bakgrund länkas samman. Ett gott exempel är Nibbleparken där ökning en sommarvecka efter ombyggnad blev från 150 till omkring 600 personer.

År 2015 bodde drygt 72 000 invånare i Järfälla och enligt prognoser kommer kommunen växa med över 28 000 invånare fram till år 2024. Antalet barn mellan 0-18 år beräknas därmed öka med över 40 procent. År 2030 beräknas invånarantalet att vara över 118 000.

Järfällas förväntade tillväxt och utbyggnad medför behov av att se över utbudet av utemiljöer för barn och unga inom kommunen samt av att förtydliga vilken kvalitet som ska eftersträvas i planering, utformning och förvaltning av dessa.

Våren 2015 beslutade kommunfullmäktige att ta fram en plan för Järfällas lek- och aktivitetsmiljöer. Under hösten 2015 påbörjade bygg- och miljöförvaltningen detta arbete.

Lek- och aktivitetsplanen visar att kommunen i nuläget har brist på goda mötesplatser för lek- och spel och detta gäller speciellt barn och unga mellan 11-18 år. Planen ger en framtidsbild och är ett planeringsunderlag för utveckling av barn och ungas lek- och aktivitetsmiljöer i bebyggelse och natur. I planen beskrivs också lek- och aktivitetsmiljöer inom skolans verksamhet då barn tillbringar stora delar av dagen på skol- och förskolegårdar. Om dessa besöks utanför skoltid av vuxna i sällskap med barn kan känslan av trygghet öka i området. Ytorna bidrar också till ännu fler lektytor.

Idrottsplatser med föreningsverksamhet ses som resurser utanför bokad tid men ingår inte i markanvändningsanalysen.

Beslut och synpunkter från övriga nämnder, förvaltningar och råd

Lek- och aktivitetsplanen har arbetats fram i samarbete med olika avdelningar inom BMF samt med planavdelningen, kultur, demokrati och fritidsförvaltningen samt barn och ungdomsnämnden. Planen remitterades till berörda nämnder inklusive kommunstyrelsen under hösten 2016

Barn- och ungdomsnämnden bifaller BMF's förslag bland annat med orden "Den visar nuläget och hur en önskvärd framtidsbild skulle kunna se ut."

Kommunstyrelseförvaltningen genom planchef Malin Danielsson anser att förslaget är gediget och välarbetat. Önskemål om förtydligande av begreppet friyta med målstorlek har genomförts. Målstorlekar som ett planeringsinstrument inom barnomsorg kommer att hanteras djupare i rapport "Lekvärdesfaktor" som mer direkt gäller Förskolemiljöer.

Miljö- och hälsoskydd önskar förtydligande av buller och luftkvalitet vilket har genomförts.

Under rubrik "Friytan, förskolegårdar & skolgårdar" behandlas den viktiga fråga om barns friyta under förskole- och skoltid. Eftersom lek- och aktivitetsplan i huvudsak är ett strategiskt dokument för barns friytan på allmän plats kommer planen inte att på ett fördjupat sätt behandla ämnet.

HSO (Handikappföreningarnas samarbetsorgan) för fram att Sverige sedan 2009 ska följa FN:s Funktionshinderkonvention. Dess mål är ett samhälle tillgängligt för alla oberoende av funktionshinder.

Analys

Bilaga 2 med karta ”Bristområden 2016” visar hur det ser ut idag. Kortfattat kan man se att det främst är villaområdena som saknar närhet till närlekplatser inom 300 m på kommunal eller samfällad mark (se mörkblå skraffering i t.ex. Stäket, västra Jakobsberg, Barkarby och Skälby). I många av dessa områden finns inga ytor för att kunna anlägga nya närlekplatser.

Vad gäller närhet till de större s.k. lek- och aktivitetsplatserna inom 500 m finns idag stora bristområden i hela kommunen (se röd skraffering). Däremot finns tillgång till tillräckligt stora ytor för att kunna förbättra detta.

”Bristområden utifrån framtidsbild” visar hur samtliga bristområden minskar om åtgärdsförslaget i lek- och aktivitetsplanen genomförs.

Barnkonsekvensanalys

Dokumentets analysdel, mål och syfte bygger på forskning om barns behov av rörelse, utmaningar och samspel med varandra. De markerade lekskogarna har tagits fram genom en enkätförfrågan till kommunens förskolor. Barnens direkta önskemål är hämtade från Barnperspektiv, Järfälla kommun 2011 samt intervju med Carin Hallstedt Idstam.

Barnens möjlighet till lek- och aktiviteter samt social integration ökar med goda lek- och aktivitetsplatser i närområdet. Spännande utflyktsmål i olika kommunaldelar ökar känslan av ett inkluderande samhälle. Syftet med planen är att ge barnen likartade föresättningar för lek- och utomhusaktiviteter över hela kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

Planen medför ett strukturerat arbetssätt med mål och syfte som ger en grund för ekonomiska prioriteringar de närmaste år. Se bilaga 1.

Mikael Rångeby
Bygg- och miljödirektör

Nina Karlsson
Avdelningschef Kvalitet och strategi

Beslutet ska skickas till

Barn- och ungdomsnämnden
Kommunstyrelseförvaltningen
Miljö- och bygglovsnämnden
Kultur, demokrati- och fritidsförvaltningen
HSO (Handikappföreningarnas samarbetsorgan)